

„Nála mintha visszamennénk az idők mélyére, a hagyományok kútjához, egy sok nyelven beszélő, olvasó, sokfelé utazott, szokatlanul művelt vezetővel. Számomra ő testesítette meg az európaiságot: az Ó- és Újszövetségi, a görög-római alapokat, a paraszti kultúrát és a modernitást egyszerre, egy személyben. Ahogy illik Európa más tájain.”

S. Nagy Katalin művészettörténész

„Ez a körbetekinteni-tudás minden centrumban élők kötelessége, tudták ezt sokan. Bartók és Kodály, Vajdáék és Kornissék Szentendrén, és sorolhatok neveket, amelyeknek egyike Györgyi. Mert életszükséglet a kultúra megmentéséhez, és ki teheti ezt, ha nem a középén élők. Összekapcsolni ezeket a gyönyörű, sokszínű, innen Északra, Délre, Keletre, Nyugatra átmenő hagyományokat. Lehet, hogy nem könnyű középén élni, de ha életfilozófiát akarok belőle csinálni, azt mondom: ez külön kegyelme a sorsnak.”

Dávid Katalin művészettörténész

„Ágakból eszkábált a fák alatt egy őseMBERI szövőállványt, spárgák feszültek rajta öklömnyi kövekkel a végükön, és leveles gallyakat meg mindenféle gazokat, például méteres, felmagzott lósóskaszálakat dugdosott bele. Bő lebernyegeiben egyhelyben toporogva járt valami különös, lassú táncot, fújta a meleg szél a haját, egyszóval a vak is láthatta: egy sámánasszony pottyant a kastélykertbe, aki Igazi Tudásra áhítozik, húzódjék közelebb, de jobb, ha nem ront ajtóstól a házba, itt nincsen kapkodás.”

Saly Noémi művelődéstörténész

FÉNYBŐL SZÖTT ÉLET

FÉNYBŐL SZÖTT ÉLET

Csókos Varga Györgyi öröksége

Mélységes mély az emlékezet kútja!
Csókos Varga Györgyi képzőművész családi emlékezete jól dokumentáltan az 1700-as évek elejéig nyúlik vissza az időben. Felmenői a Kárpát-medence minden égtájáról, sőt azon túlról is származtak. A gyalázatos, igazságtalan Trianoni Szerződés súlyosan megcsönkította a Magyar Királyságot, a mérhetetlen emberi szenvedéseken túl a súlyos háborús anyagi jóvátétel nehéz időket hozott a magyarságra!
Ám a nehéz idők erős embereket szülnek és Csókos Varga Györgyit is megtanították szülei - akik az I. Világháborúban mindenüket elvesztették - az emberi helytállásra, a munka és a hivatás szeretetére. Száz éve, 1926. január 5-én született Budapesten, egy polgári - művész családba. Nehéz idők voltak a Trianon utáni évtizedek, de a korszellem, az élet - és Istenszeretet nem csak erőt adott neki és szüleinek, hanem hitet is sorsuk jobbra fordításához. Mert az anyagi értékek könnyen semmivé válhatnak, de a szellemi - lelki gazdagság az emberi tartás megtörhetetlen gerincét adják. Aztán egy újabb, évekig tartó háború, majd a szovjet megszállás és a kommunista uralom embertpróbáló évtizedei jöttek. A II. Világháború félbeszakította a Képzőművészeti Főiskolai tanulmányait, de kitartása, hite és művészi elhivatottsága erőt adott neki, hogy 1945 után folytassa, majd befejezze a Főiskolát.
Férjét, Csákvári Nagy Lajost is ott ismerte meg a Képzőn, házasságukat követően pedig nyolc gyermeket szült és nevelt fel. Tanított, festett, alkotott. Nem tartoztak a kommunista rendszer kegyeltjei közé, a három „T” idején éppen - hogy a „tűrt” kategóriában, nagy nélkülözésekben éltek életüket, nevelték gyermekeiket.
Régóta adósai vagyunk Csókos Varga Györgyi művésznőnek, alkotó tanítónak, kutató írónak.
Ez az emlékkönyv csupán kis törlesztőrésze annak a hatalmas adománynak, amit Tőle kaptunk. Családtagok, leszármazottak immár dédunokáig, tanítványok, kortársak, több, mint 70-en emlékeznek rá ebben a kötetben, mely egy nehéz életutat bejárt csodálatos alkotóról ad érdekes, sokoldalú mozaikképet. Jó szívvel ajánlom az Olvasónak e könyvet, egyúttal invitálok az Etyeki Műhely Alapítvány által gondozott Emlékház meglátogatására is !

Etyek, 2025. Advent idején

Lucza Gyula
Etyeki Műhely Alapítvány
elnöke

